

Toelichting

De maatregelenverordening biedt de basis voor het opleggen van een maatregel. Daarbij is het aspect van rechtszekerheid voor de burger van belang. De verordening geeft aan in welke gevallen een maatregel kan worden opgelegd.

In de jaren tachtig zijn de IOAW en IOAZ in het leven geroepen omdat het bezwaarlijk gevonden werd om oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers en gewezen zelfstandigen onder de Algemene Bijstandswet (nu: Wet werk en bijstand) te laten vallen en daarmee aan een vermogenstoets en volledige inkomenstoets (inclusief inkomen van de partner) te onderwerpen. Afgezien van deze twee punten vertonen de IOAW en de IOAZ nauwe verwantschap met de Wet werk en bijstand (WWB).

Naast de hiervoor genoemde verschillen tussen de WWB en IOAW/IOAZ zijn er nog enkele opvallende verschillen die voor de maatregelenverordening van belang zijn. De IOAW/IOAZ-uitkering kan worden geweigerd tot de mate waarin de belanghebbende inkomen misloopt bij ontslag door eigen toedoen en bij het niet aanvaarden of door eigen toedoen niet verkrijgen van algemeen geaccepteerde arbeid (zie art. 20 eerste lid IOAW of art. 20 tweede lid IOAZ).

1. De IOAW/IOAZ kent een bepaling dat geen maatregel wordt opgelegd als ontslag door de werkgever niet wordt bestreden of als daarmee wordt ingestemd (zie art. 20 vierde lid IOAW of art. 20 vierde lid IOAZ).
2. In de IOAW/IOAZ is niet opgenomen dat de maatregel binnen drie maanden moet worden heroverwogen.
3. Anders dan de WWB kent de IOAW tekortschietend besef van verantwoordelijkheid niet als maatregelwaardig gedrag. Dit houdt waarschijnlijk verband met het feit dat vermogen voor IOAW geen rol speelt.

Er zijn eveneens een aantal verschillen tussen de maatregelen IOAW en IOAZ:

1. Evenals de IOAW, kan de IOAZ blijvend of tijdelijk worden geweigerd tot de mate waarin de belanghebbende inkomen misloopt bij ontslag door eigen toedoen (zie art. 20 tweede lid IOAZ). Deze bepaling is in de IOAZ beperkter dan in de IOAW: anders dan de IOAW kent de IOAZ namelijk geen mogelijkheid tot blijvende weigering bij niet aanvaarden of door eigen toedoen niet verkrijgen van algemeen geaccepteerde arbeid.
2. Anders dan de IOAW, kent de IOAZ geen mogelijkheid om een maatregel op te leggen als de verplichting om algemeen geaccepteerde arbeid te aanvaarden niet wordt nagekomen (dat is de verplichting, bedoeld in art. 37 eerste lid onder c IOAZ). In het eerste lid van artikel 20 wordt deze verplichting namelijk uitgezonderd, terwijl de overige leden van artikel 20 niet ingaan op deze verplichting.
3. Anders dan de IOAW, kent de IOAZ tekortschietend besef van verantwoordelijkheid voorafgaand aan de aanvraag wel als maatregelwaardig gedrag. In het eerste lid van artikel 20 staat immers dat verlaging ook aan de orde is bij het onvoldoende inzetten van de voorziening in het bestaan, voorafgaand aan de aanvraag om een uitkering of nadien. In de IOAW is deze bepaling niet opgenomen. De reden daarvan is dat maatregelwaardig gedrag voorafgaand aan de aanvraag IOAW al door UWV kan worden gesanctioneerd.

Schenden van de inlichtingenplicht

De bestuurlijke boete is per 1 januari 2013, met de Wet Aanscherping handhaving- en sanctiebeleid SZW wetgeving, opnieuw ingevoerd in de WWB, IOAW en IOAZ. Deze moet worden opgelegd bij een schending van de inlichtingenplicht en komt in de plaats van de verlaging van de bijstand. De hoogte van de boete is daarbij in beginsel gelijk aan het nettobedrag dat betrokkene te veel heeft ontvangen. Bij recidive is het 150% van het benadelingsbedrag.

Met de Wet aanscherping handhaving- en sanctiebeleid SZW is ook het sanctieregime in de overige sociale zekerheidswetten aangescherpt. Er is een vergelijkbaar boeteregime ingevoerd bij de uitvoeringsorganisaties UWV, sociale verzekeringsbank en gemeenten.

De betreffende artikelen in de maatregelenverordening IOAW en IOAZ 2010 met betrekking tot het schenden van de inlichtingplicht zijn thans uit de verordening verwijderd.

In verband met genoemde verschillen tussen de WWB en de IOAW/IOAZ en de leesbaarheid is niet gekozen voor een maatregelverordening voor alle regelingen tezamen.

Desalniettemin kan deze verordening gezien worden als een technische vertaling om het met de WWB-maatregelverordening vastgestelde kader voor het opleggen van maatregelen in verband met schending van aan het ontvangen van een uitkering verbonden verplichtingen, tevens van toepassing te laten zijn voor ontvangers van een IOAW- of IOAZ-uitkering.